

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, péntek 1911. május 19.

115. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hírvételek 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Kereskedelmi és közlekedési minisztériumok.

Mindenki tudja, hogy az alkotmány helyreállításától 1889-ig a közigazgatási ügyeknek két tárcaja volt: egyik a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi-, másik a közmunka- és közlekedési tárca. Ez a beosztás azonban annyira célszerűtlennek bizonyult, hogy az új rendezést megvalósító 1889. XVIII. tc. megalkotásának ugyiszólván ellenzéke sem volt.

Az agrarizmus hangosan követelte a földmivelésügynek az ipartól és kereskedelemtől való különválasztását, de nem elleneztek ezt a kereskedelem és ipar barátai, mert nyilvánvaló volt, hogy a főfontosságú három gazdasági ágazatnak egy miniszter kezében való összpontosítása a gyengébb ágazatok elhanyagolását eredményezi s ez a gyengébb ágazat bizony nem a mezőgazdaság volt.

A helyes rendezés az lett volna, hogy a közmunka- és közlekedési minisztérium fenntartásával a három tárca szétszétválasztott volna ketté, vagyis lett volna földmivelési minisztérium s ipari és kereskedelmi minisztérium. Az akkori kormány azonban a költségek szaporítása okából fázott a minisztériumok számának egygyel való szaporításától s úgy járt el, hogy a kecske is jóllakjon, a káposzta is megmaradjon. A földmivelésügyet külön választotta a kereskedelemtől és ipartól, de vi-

„A Tengerpart” tárcaja.

Forgószelel.

Pestről elindították a tolonkocsit, megtoldották a vasutal és valahol Gümörben leterítették a Gábor Istvánt. Odahaza volt, a kis faluban, amely körül napot, világot takarva ólálkodtak a nagy hegyek. Háborgó indulatok között tűrte a főtogató pillanatok, a kába órák váltakozását, kódogott a hegyi utakon, ült este a kalyibák előtt, amikor a párás bura alászállt a falura és csillanó szemekkel a vashegyekre bámult. A lejtőn fekete terpeszkedéssel dohogott a hámor, ormótlan teste ki-kivörösödött, ha a tüzes füstöt szétverte fölötte a vihar. Emésztődve, abajgatott vérével tehetetlenül ült és nézett és sújtó megvetéssel a hámor munkásaira gondolt, akik pörkölődnek a kohók mellett, engedelmesen elfognak a lángos kemencék árnyékában; Gábor István majd megpattant és bevette magát a korcsmákba, barakokba, ahol a munkásokkal találkozott. Öregek és fiatalok furcsálkodva nézték, a rossz hire miatt alázatosságuk dacára dölyfösködtek vele, de a pálinka, a pihenő fáradság zsongító örömei alatt hallgatództak, a városok, gyárak, a más munkások dolgain babra spekulálással elgondolkoztak, fölhörkántak, a rosszvérű ember csásos meséjét részegen, dülöngve visszaverték és mégis, valamelyik nap, Gábor István innen messziről, a völgyből, a korcsmából odatolta az öreg igazságot a főfelügyelő elé. Az ajtó előtt védeleztek. Az esztelen elszántság megbéni-

szont megszüntette a közmunka- és közlekedési minisztériumot s annak teendőit a felállított kereskedelmi minisztérium ügykörébe csatolta be. A földmivelésügy tehát jól járt; önálló minisztériumot kapott, melynek a mezőgazdaság istápolásán kívül nincs más teendője, ellenben az ipar, a kereskedelem és a közlekedésügy rosszul jártak, mert ezek összes ügyeit egy minisztériumnak kell ellátni és egyetlen miniszter kezében összpontosítottak a legkülönbözőbb teendők.

Csakhamar aztán észre lehetett venni, hogy az új rendezés rendkívül hátrányos. Vasuti hálózatunk nagyarányú kifejlődése a közlekedésügyet tolta előtérbe s az új tárca első tulajdonosa, Baross Gábor is a vasuti ügyeknek szentelte óriási tevékenysége legnagyobb részét. Ez nem lett volna baj s tekintve a közlekedésügy fontosságát és ezen időben való elhanyagoltságát, szükség is volt arra, hogy egy ember egész erejével nekifeküdjék a meglehetősen ázsiai állapot megszüntetésének. De baj volt az, hogy ezen feladat teljesítése háttérbe szorította az ipari és kereskedelmi érdekeket s ezeknek a gazdasági ágazatok fejlesztésére a resszort-miniszter a legjobb akarattal sem fordíthatott akkora figyelmet, mint kellett volna. Jelszóvá vált, hogy a kereskedelmi minisztérium a második fejtehené az országnak s az a főfeladata, hogy a vasutakból, postából, kivándorlásból minél nagyobb jövedelmet préseljen ki. Hát csak

totta valamennyijüket, ijedten egymásra néztek, a finom ajtó tükrös fehérségét hunyorgó szemekkel megbámulták, a csizmás lábukat váltogatták, az egyik kinyögte a többiek gondolatát:

— Ez a főfelügyelő . . . De kié a hámor? . . .

— Miért nem látni soha? . . . Kié a hámor . . . gyáván, a vak cselekedetüktől szükkölve, itt a félelmes ajtó előtt, erőlködve keresték a rejtelmes valakit, akit sohasem láttak, akinek sohasem hallott, de mégis rájuk rótt parancsát husz-harminc éven keresztül mukkanás nélkül teljesítették, akitől most vergődve a bátortalanok között, először az életükben kért akarnak és mernek. Beszédültek a felügyelő elé. Valamicskével több kenyeret kértek.

Lábujjhegyén lépegetve, előre furt fejével a bástyás íróasztalától elindult a felügyelő, az öreg emberek elé lépett, szemüvege alatt összeszökölt a szeme, egy-két pillanatra szótalanul állt a munkások előtt, aztán nyurga testét megrázta a vihar:

— Megbolondultatok? . . . Háborgott, a szája hápogott, ordítva szakadtak föl belőle a szavak:

— Megbolondultatok? . . . Ki mondta nektek ezt? . . . Ennyi idő alatt nem tanultatok meg a rendet? . . .

A hosszú embert verte az őszinte megböszülés, hátra-előre lépett, megcsudálta a munkásait és maga-magának mondogatta:

— Hallatlan, hallatlan . . . Fenyegetőznek . . .

természetes, hogy az illető miniszter mindig inkább a tejet adó tehenet igyekezett ápolni, mint tárcájának azokat az ágazatait, melyek a tejet elszívják.

A célszerűtlen kereskedelmi szerződések kötése, az iparfejlesztés lassu tempója s az e téren elkövetett baklövések, sok egyéb hiba és mulasztás bizonyítják, hogy az 1889. XVIII. t.-c. nem felel meg feladatának; egy bajt megszüntetett, de ehelyett két-három új baj kialakulását szülte.

Vége a kormány is belátta, hogy a dolog így nem maradhat tovább; a kereskedelmi tárca kettéválasztását már évek óta követelik s ezt a követelményt (most a kormány is honorálni szándékozik).

A kettéválasztást akként tervezik, hogy felállítják a közlekedési minisztériumot s ennek ügykörébe teszik át az összes közlekedési ügyeket, tehát a vasutakat, közutakat, folyam- és tengerhajózást, postát, távirót, távbeszélőt stb., míg a mai kereskedelmi minisztérium ügyköre a kereskedelemre, iparra és ipari munkásügyekre fog kiterjedni.

Igy is lesz ennek a minisztériumnak elég dolga, de feladatai rokonfeladatok lesznek s az ipar és kereskedelem lépnek előtérbe.

A kormány e szándéka ellen eddig senki sem emelt szót s azt hisszük, nem is fog senki szót emelni. A kereskedelmi minisztérium kettéválasztásának óriási haszna annyira evidens,

A munkások zavarodottan álltak a felügyelő előtt, rémülve nézték a tomboló embert, az egyik közülök előbbre lépett, izgatottan forgatta a fejét jobbra és balra, figyelt, a messzi szobákban néma hivatalnokok görnyedtek, az öreg munkás fulladó torján valahogy kijött:

— Hol a gazda? . . .

A felügyelő fölrántotta a tükrös, szárnyas ajtót. Kikergette a munkásokat. Odalent a hámorban lobogtak a nyalabos lángok. A kemencék, olvasztók mellé visszavert emberek emelkedtek a kátrányszagtól, cipelték a vasércet, poklos kohók ölébe beledöntögették a vastuskókat, nagy, zavaró hőség ült a fejükön. Egy szálas aggastyán közönyös buzgalommal mérte az utat a darugéptől az olvasztóaknáig, faticskázta az ércet, a vaskosarat ledöntötte, kidöntötte, a fáradt kezével megcsavarta a sárga szakállát és megtanult szorgalommal visszatalicskázott az ut elejére.

Az olvasztó egyik falánál meglapulva állt egy fekete ember, mocskos arcáról bárázdásan csuszott alá a meleg verejték, a kitégült szeme két lyuk előtt örködött és lihegve, szomjas nyelegetéssel leste, vigyázta a tüzet; a violás és zöld lángok marakodva ették egymást.

A káprázó tekintete hirtelen megfordult, apró, rémült kiáltás hallatszott, egy teknős üst fölött valaki megmozdult és a lendülő kapálódzó teste belelöttyint a párolgó vasba. A fekete munkás megnyomta a szemét, a tekintetét zavarta a tüzekből rászállt szivárvány és a szívet megharapta a találgatás, mi volt

hogy vétkes törekvés volna annak meggátlása. A kormány tehát az osztatlan közvélemény követelményét valósítja meg a kereskedelmi miniszterium kettéválasztásával és ha ezt a művet megalkotja, emlékoszlopot emel önmagának.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó utazása.** *Wickenburg* István gróf, neje született *Pückler-Limpurg* Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy kíséretében szombaton a Cunard magyar-amerikai vonal „Carpathia” gőzösevel Nápolyba utazik. A grófi pár rövid olaszországi üdülés után Anconán át tér vissza Fiuméba.

— **Az új rappresentanza összehívása.** *Wickenburg* István gróf kormányzó, a városi statutum idevonatkozó szakaszai alapján már intézkedett az új rappresentanza összehívása iránt. Az összehívás a rappresentanték legidősebbje útján történik, aki egyúttal a posztai méltóság betöltéséig az üléseken kor-elnökölni fog. A kormányzó tehát ma átiratilag felszólította *Prodam* János gyógyszerészt, a legidősebb városi képviselőtestületi tagot, hogy az új rappresentantékat *hétfőre, május 22-ikére* ülésre hívja össze. Az első ülés természetesen csak formális lesz, minthogy előbb a választások igazolása következik s be kell várni azt a határidőt is, melyen belül a statutum szerint a választások ellen felfolyamodni lehet. A tulajdonképeni alakuló ülés csak pünkösdtől kezdődik.

— **Kereskedőink mozgalma.** Beszámoltunk arról a mozgalomról, melyet a fiúmei kereskedők indítottak érdekeik megvédésére. Most azt jelenthetjük, hogy a mozgalom már is annyiban eredményes volt, mert sikerült a különféle szakmabeli kereskedőket egy érdekszövetségbe vonni. Ennek következménye az a beadvány, melyet a kereskedelmi és iparkamarához és a rendőrséghez, mint elsőfokú iparhatósághoz benyújtottak. A beadványban felsorolják mindama sérelmeket, melyeket az idegen kereskedők Fiuméba küldött megbízottjaik útján szenvednek. Hangsúlyozzák, hogy a triezsi hatóságok éppen a napokban foganatosítottak szigorú intézkedéseket az utazó kereskedők ellen.

— **Művészesték.** A Thália-színházban tegnap este darab- és szerepváltozás volt. Az előadás kezdete előtt a huszonöt főnyi közönségnek bejelentették, hogy *Palásthy Sándor* rosszullete folytán a „Mint a mezőnek virágai”

ez . . . égő salak . . . égő ember . . . vonitva sikoltott egy élet, aztán csönd lett, a lehűtött teknőből kizuhintották a tömböt, zavarodó munkások körülálkodták a tüzes vasat, a társukat nem találták . . .

A talicskázó öreg aggastyán körüljárta a tömböt, morogva a földet nézte, szakállas arcát a mellére szegte, a talicskázó uton id-oda topogott, meredve megállt, fűlelt, hallgatta a többiek jajgatását, káromkodását és megrugta lába alatt a salakos, fekete földet:

— Harminc éve . . . Mint a kutyákkal . . .

Odakiáltott a többinek, őrzöngött a hangja, a patkós csizmájával rugta a földet és az irgalmatlan ökle ütött, mutogatott:

— Nézzétek . . . Mekkora gödör van a földön . . . Harminc éve én járom az utat, én tapostam ki a földet . . . És most kirugtak bennünket . . .

Az aggastyán kiegyenesedett és tüzzel a szemében, ami hevesebben tündökölt, mint az olvasztók emésztő lángja, az üstök mellé ugrott, verekedő szilajsággal hármát-négyet fölborított. Kohók, olvasztók forrósága rá-suhant a mindig alvó igáskoponyákra, lealázott, rongy emberek ismeretlen tüzekben megkeményedtek, mint az acél. Egyszer, kiéhezetten végre tombolt az akarata. Pusztítottak.

A hirtelen bolondulás visszasújtott a munkások fejére. A csendőrszuronyok elé kergette a lázadókat, az őrzöngőbbek bele-

egyfelvonásos falusi életkép helyett a „Pampoullette éhes” bohózat kerül színre, a „Szenes legény, szenes leány” kétfelvonásos operettben pedig *Czobor Ernő* játssza a megbetegedett színész szerepét. Komoly kritikát erről az előadástól irni nem lehet. *Czobor Ernő* egy órával előbb futotta át először énekes szerepét s ha ennek dacára játszani tudott, ezt inkább ötletességének kell betudni. A szenes leány szerepét *Tábori Frida* teljesen elejtette. Énekében a gixerek egymást érték, játékaival pedig még a lajosmizsei közönség sem lett volna megelégedve. A Vígsház egykori kitűnő műsordarabja ily módon teljesen befagyott Fiumében, sőt egy merész ugrással a két felvonásos operettet *egyfelvonásossá* gyúrták át, úgy hogy *Ujváry Lajos* és *Kabók Győző*, akik egyébként nagy talentumu színészek, sem vették komolyan játékukat.

Ha a „Művészesték” vezetősége a kritikán aluli, gyenge előadást azzal indokolja, hogy a színészek a közönség részvétlensége miatt voltak lehangoltak, akkor ez gyöngé mentesség a főhíbat. Egy színtársulat tagjai közt *fegyelmet* kell tartani s nem szabad a szerepeket olyanoknak kiosztani, akik annak eljátszására képtelenek. A közönségnek sokkal nívósabb műsört ígért a vezetőség. Igaz ugyan, hogy a folytonos játszástól és új darabok betanulásától néhány társulati tag erejét jobban igénybe venni aligha lehet, de a „Báránycák” és egyéb régmúlt, gyenge darabok színrehozatával igazán kár a színészeket fárasztani. Ha jó és nívós darabok kerülnek majd színre, a közönség nagyobb pártfogása sem fog elmaradni, viszont a színész is sokkal nagyobb kedvvel tanul be olyan szerepet, mely tehetségénél fogva megilleti és sikert hoz neki. Több ügybuzgósággal és szakértelemmel biztosítani lehetne egy ilyen jeles erőkből összetoborzott színtársulat erkölcsi és anyagi sikerét s reméljük, hogy az utóbbi napok gyenge előadásai után a „Művészesték” végre valóban művészivé fognak átváltozni.

(sz. á.)

Ma, csütörtökön este a „Szenes legény, szenes leány” operett kerül színre, utána pedig *Lakos Vilma*, a Magyar-színház gyermekprimadonnája kabarészámokat ad elő. Végül a „Vera Violetta” operettet ismétlik meg *Kornai Bertá-*

sodrattak a börtönökbe, a hámor pedig emberek fölött a hegyen, friss, fiatal munkásokat rántott magához. *Gábor Istvánt* vasrverték, elcipelték, zörgő öregasszonyok a kalyihák előtt álltak és káromkodtak:

— Kötelet neki . . .

— Sátán fattyu . . .

Gábor István dőlyfösen, vörösödő ábrázattal mosolygott, elkomolyodott, az asszonyok mögött az emberekre nézett, akik szótlanul, ellenkezés nélkül által a szitkozódók mellett. Ment, előre lépett, de a szuronyok közül visszacsavarodott a feje és a villámos tekintete az emberek szemét kereste. Azok a földre néztek. Az asszonyok óbégattak, a kezes kut elé szaladtak, a kenyértelen kenyérvágó késeket köszörülték és meghurcolt szívű munkások a hámor elé csusztak. Forrtak az üstök, lángoltak a kemencék, de fiatal mások talicskázták az ércet, lobogtatták a tüzeket, emelgették a vastuskókat. Bűnbánó munkások esze kegyetlenül gyuladt:

— Öregek vagyunk . . . Azért nem fogadnak vissza . . .

Mások forgatták a gondolatot:

— A nagy olvasztó aknája hibás . . . Uj ember bajt csinál . . . Husz évig dolgoztam vele . . . Ki van az én helyemen?

Csönd volt, az esti árnyékok már kendőzték a világosságot, a padkákon gunnyasztó emberek valamire vártak, a bukdácsoló fél-gondolatok közül az egyik kinyitott és felrepült:

val és *Antal Erzsivel* a főszerepekben. Pénteken este nincs előadás.

— **A bankok záróórája.** A kereskedelmi és magántisztviselők egyesületének titkársága ezúton is felhívja a választmányi tagokat, hogy a ma esti választmányi ülésen valamennyien megjelenjenek. Az ülésen a bankok nyári záróórája kerül tárgyalásra. A választmányi ülés hetedfél órakor kezdődik.

— **A benzín áldozatai.** A közeli Voloscában tegnapelőtt este megrendítő szerencsétlenség történt. Este 8 óra tájban *Semenich* István 48 éves pénzügyőr, 8 éves *Viktória*, öt éves *Emma* és három éves *Olga* leányai-val egyik barátja lakásáról haza akart menni. Otthon a lépcsőházban *Semenich* eldobta félig elszítt szivarját, amire hirtelen hatalmas lángok keletkeztek, melyek a pénzügyőrt valamint *Olga* és *Emma* leányait elborították. A harmadik azonban néhány lépéssel már előbbre volt s így megmenekült a szerencsétlenségtől. *Semenich* kétségbeesetten oltogatta két kisleánya ruháinak tüzeit és segítségért kiáltott. Az elősiető lakók és szomszédok is menteni igyekeztek a két gyermeket. Mire azonban lángokat elfojtották, a kis *Olga* és *Emma* már borzalmasan összeégett. A voloscai mentők rögtön a fiúmei kórházba szállították a két gyermeket, valamint az apát is, aki az oltásnál szintén megsebesült. A kórházban az egyik leánya az öt éves *Emma* kevéssel a beszállítás után meghalt, a másik kisleány, *Olga* pedig tegnap reggel fél nyolckor halt meg. Az apa továbbra is súlyos állapotban fekszik a kórházban. A hatóság megállapította, hogy a benzint két fiú öntötte el a lépcsőházban. A két fiú ugyanis több liter benzint vitt egy a házban lakó hajóskapitány részére. A lépcsőházban azonban elejtették a benzines üveget, melynek tartalma szétfolyt a kövezeten s így történt aztán a súlyos szerencsétlenség.

— **A sorozás megkezdése.** A *Jelliasich* kaszárnyában ma reggel 8 órakor kezdődött meg az idei fősorozás. A sorozás első napján az 1890. évbéli fiúmei születésűek kerültek mérték alá.

A *Jelliasich*-ezred laktanyájának sorozóhelyiségében egész délelőttön át hangos élet uralkodott. A pelyhedző állu 1890-ben született legényeké közül nem egy nézett a pohár fenekére, úgy hogy mire a sorozóbizottság elé került, alig tudott már a lábán állani.

— Hát kié a hámor? . . . Nincsen itt gazda? . . . Harminc éve csak dolgoztam, csak dolgoztam és nem láttam még soha a gazdát . . .

Párás homályban asszony-karaván közeledett, lomposan, kavargóva erre huzott, sokasodtak, már itt tülekedtek, jajgató szavukkal az emberekre csaptak:

— Minket is kilöktek . . .

Kétségbeesetten és dühösen, asszonyok és férfiak össze-vissza lamentáltak, keserű csüggedtséggel egymást nézegették, bámészkodtak és tudatlanul, a hevülő csöndben, amikor az élet fogamzik, a parlagos szívük megmozdult. Elmondták:

— Az én szememet kifröccsmentette a vas . . .

— Az én karomat összezúzta a daru . . .

— Az emelgetéstől leszakadt a bélem . . .

— Most elbánnak velünk, mert öregek vagyunk . . .

— Hát kinek szolgáltunk mi? . . . Hát hová bujt a gazda?

Ültek a völgyben az oduk előtt, az árnyak alatt, a feketedő borulásban, amiből kiégve, tüzes formáit mutogatva, fönt a lejőn terpeszkedett a hámor . . . Szikrasöprüket hajigált az ég felé, a füstölő lángok, mint a kibontott haj, melyet megfutt a forgószél szilajodtak a feje fölött, együgyű munkások verekedtek a fűrésző, vaduló gondolattal.

— Hol a gazda? . . . Hol a gazda? . . . A hámor lobbant és morgott. Farkaszemet nézett. Ébredő proletárokkal. R. B.

A sorozóbizottság, melynek polgári elnöke *Deseppi Róbert* városi tanácsos, katonai elnöke pedig *Schmidt Miksa* korvettkapitány volt, déli egy óráig a 112 jelentkező hadköteles közül *hatvankettőt* talált alkalmasnak a katonai szolgálatra. Az első nap eredménye tehát igen kedvező. Holnap, pénteken az 1889-ben született hadköteleseket sorozzák.

Rejtélyes betörések. Lapzárta-akor értesülünk, hogy ma éjjel a városházán és a kormányzóságon felette titokzatos betörések történtek. A kormányzóságon *Kankovszky Ferenc* miniszteri tanácsos hivatali szobájába törtek be, a városházán pedig *Antoni Gino dr.* városi titkár hivatali szobájában jártak a titokzatos betörők. Mindkét helyen a jelek arra vallanak, hogy nem hivatasos betörők tehetek látogatást a hivatali szobákban, hanem politikai háttérű betörésekről van szó. Egyik hivatali szobában sem őriznek pénzt és így valószínű, hogy okmányok, a hétfőn lefolyt representanza választás iratainak ellopása volt a betörőknek szándéka. *Kankovszky Ferenc* miniszteri tanácsos szobájából szivarokat, *Antoni titkártól* pedig a fiókban levő kézipénztárt lopták el. A rendőrség erélyesen nyomozza a titokzatos betörőket és valószínű, hogy a leközelebbi órákban szenzációs letartóztatások lesznek. A betörések nagy izgalmat keltenek a városban.

Vajda igazgató lemondása. Mint már tegnap jelentettük, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ügyvezető-igazgatóságában változás történt, amennyiben *bajmoki Vajda Imre* vezérigazgató helyettes, aki két évtizeden át töltötte be e fontos állást, elhatározta, hogy az ezelő aktivitástól visszavonul, anélkül azonban, hogy a bankkal való szoros és barátságos összeköttetését megszakítaná, sőt úgy magánál a banknál, mint a kapcsolatos affiliált intézeteknél és vállalatoknál eddig betöltött igazgatósági tagsági állásait is változatlanul tovább is megtartja. *Vajda Imréné* rendkívüli nagy érdemei vannak az intézett gyors fejlesztése, organizációjának kiképzése, valamint a nagy üzleteinek megteremtése körül s ez okból elhatározása az igazgatóság körében szinte s mély sajnálkozást okoz. A vezérigazgató-helyettesi ügykör további betöltését az igazgatóság *Szalai Béla* igazgatóra bízta. *Szalai Béla* „self mademan“ a szó legszebb értelmében, ki ritka szorgalommal, vasakarattal és kitartással tartott ki törekvéseiben, melyeknek méltó honorálását nyerte most.

A kikötőből. Május 18. *Érkezett:* „Split“ osztrák gőzös *Merkovicból*, 100 hordó cementtel és 25 tonna vegyes áruval; „Rákóczy“ magyar gőzös *Valenciából*, 1500 zsák cukor-répával, 200 zsák kávéval, 130 láda szappannal és 20 tonna vegyes áruval.

Indult: „Orsova“ magyar gőzös *Konstantinápolyba*, üresen; „Buda“ magyar gőzös *Konstantinápolyba*, üresen; „Britannia“ olasz gőzös *Palermóba*, 700 tonna fával; „Split“ osztrák gőzös *Metkovicba*, 30 tonna fával, 10 tonna tengerivel, 20 tonna cukorral és 40 üres hordóval; „Bosnian“ angol gőzös *Liverpoolba*, 120 tonna liszttel, 50 tonna cukorral, 40 tonna babbal és 20 tonna butorral; „Eugenia“ osztrák gőzös *Newyorkba*, 2500 tonna magnessittal és 20 tonna vegyes áruval; „Lapad“ osztrák gőzös *Triesztbe*, 100 tonna fával, 120 tonna magnessittal és 120 tonna péppirral; „Galipoli“ olasz gőzös *Bariba*, 50 tonna fával, 20 tonna babbal, 100 hordó olajjal és 10 tonna vegyes áruval.

Órútséget szimuláló tolvaj. Egy átmulatott éjjel után *Gabil Károly* pincér feljelentést tett a rendőrségen, hogy ellopták 150 korona értékű ékköves aranygyűrűjét. Feljelentésében elmondotta azt is, hogy egyik éjjeli mulatóhelyen volt, ahol több társával együtt nagy mulatságot csapott. A károsult egyúttal ama gyanújának adott kifejezést, hogy a lopást

egy *Maracsek* Rudolf nevű 28 éves péterfalvai illetőségű, foglalkozás nélküli pincér követthette el. A rendőrség ma megállapította, hogy a károsult gyanúja nem volt alaptalan, mire *Maracsekot* letartóztatták. Eleinte tagadni próbált, mikor azonban a gyűrűt megtalálták nála, beismerte a lopást. Alig helyezték azonban a rendőrség egyik cellájában, olyan feltűnő magatartást tanusított, hogy épelméjűsége iránt kétség merült fel. A rendőrség erre megvizsgáltatta a hatósági orvossal, aki annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy *Maracsek* csak szinleli az órútséget.

Nagyobb biztonság okáért azonban be szállították a kórházba, ahol a megfigyelő osztályon helyezték el. Mielőtt azonban elszállították volna, lefényképezték, mert azt hiszik, hogy kihallgatása alkalmával hamis nevet mondott be. Egy pincértársa ugyanis *Strasser* Rudolf néven ismeri a tolvajt. Minthogy a letartóztatott egyén lelkiismeretét bizonyára egyéb bűn is terheli, a rendőrség a fénykép melléklésével megkeresi a hazai hatóságokat, hogy *Maracsek* előéletéről adjanak felvilágosítást.

Megszökött a börtön elől. A zárai törvényszék napokkal ezelőtt megkereste a fiumei rendőrséget, hogy *Szladics* Stevan dal-máciai kistanini illetőségű egyén tartózkodási helyét kutassa ki. *Szladicsot* hónapokkal ezelőtt a zárai törai törvényszék négy hónapi súlyos börtönrre ítélte, ő azonban a büntetés elől megszökött. A rendőrség a nyomozás soán megtudta, hogy *Szladics* a városi közszolgáltatási hivatal szolgálatában áll, mire ma egy detektív küldték érte. A detektív a szökevényt a rendőrségre kísérte, ahol letartóztatták. A jegyzőkönyv felvétele után *Szladicsot* az ügyészség fogházába kísérték, ahol a kiadatási eljárás befejezéséig marad. A letartóztatásról táviratilag értesítették a zárai törvényszéket.

Villamos daruk a kikötők részére. Hosszabb idővel ezelőtt jelentettük már, hogy a fiumei kikötőt villamos emelődarukkal szerelik fel. Most arról értesülünk, hogy az államvasutak igazgatósága a fiumei fakikötő részére a Ganz-gyárnál 2 darab villamos üzemű vasszerkezetű emelődarut és 4 darab darupályát rendelt meg 247,540 korona vállalati összegben. Ezzel a fiumei kereskedők régi kívánságát teljesítette a Máv.

Haladás. A *Csiky Jenő* és *Domokos-Haraga Balázs* szerkesztésében félhavasoként megjelenő egyetlen progresszív irányú revue második száma az eddigi programjához híven harcos tartalommal jelent meg. Novellák, versek, társadalmi problémák, esztétikai cikkek, kortörténeti jegyzetek, kritikák stb. gazdagon szinezik a mozgékony és eleven folyóiratot. A második számban a szerkesztőkön kívül *Van der Welde*, *Molnár Ferenc*, *Radvány Ernő*, *Hangay Sándor*, *Roboz Imre*, *Szombati-Szabó István*, *Sydney Carton*, *Györék József*, *Emil Isac*, *Komlós Aladár*, *Bitskei Lajos*, *György Oszkár* és mások irtak. Előfizetési ára egész évre 10 K, félévre 6 K, negyedévre 3 K, egyes szám ára 50 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal *Kolozsvár*, *Bólyai-utca 3 sz. 1/7.* Kapható minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben.

Newyork közlekedési befektetéseiről. Nagy Newyorkban, tehát beleértve az elővárosokat is az utolsó 10 évben 1425 millió korvasuti tőkebefektetést eszközöltek. A részletes adatok a következők:

Manhattan földalatti (elekt.)	470,000,000
Hudson alagutak (el. vasutak)	340,000,000
Magas vasut (elektromos)	155,000,000
Közüti vasutak (elektromosak)	250,000,000
A brooklyni gyorsvasutára (elekt.)	210,000,000
Összesen:	1,425,000,000

Ezeket kívül a nagy vasutak, úgy mint: Long Island Railroad, Pennsylvania Railroad, Newyork Central and Hudson River Railroad, Newyork, Newhaven and Hartford Railroad elektromos berendezéseire is sok pénz kellett.

Kereskedelmi képviselőtünk Turinban. A turini kiállítás magyar bizottsága a magyar pavillonban állandó kereskedelmi képviselőt szervezett, melynek élére *Vajkai Nándort*, a Kereskedelmi Múzeum genuai levelezőjét állította. Az iroda elfogad megkereséseket mindennemű kiviteli kérdésekre, ipari és mezőgazdasági termények olaszországi kiviteli esélyeire vonatkozólag és az érdeklődő cégek üzleti képviselőt is elvállalja. A Gyáriparosok Szövetsége és az Iparegyesület elvállalta a kérdézősködések közvetítését, információk beszerzését. Kérdézősködéseket a két egyesülethez kell intézni.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 18. A képviselőház mai ülésén *Návay Lajos* elnököl.

Folytatják a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását. A jegyző olvassa a szakaszokat, melyeket a Ház vita nélkül elfogad.

Az iparfejlesztés tételénél

Skicsák Ferenc az ipari oktatás fejlesztésének fontosságáról beszél.

Lukács László pénzügyminiszter válaszában hangsúlyozza, hogy a kormány mindent elkövet az iparfejlesztés érdekében. A kisipart azonban nem bankok, hanem szövetkezetek útján kell támogatni.

Ezután a

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

A munkásbiztosításnál

Horváth Mihály a pénztárak viszálykodókat teszi szóvá. Beszél a pénztárak s az orvosok közti áldatlan viszonyról. Kéri a minisztert, hogy ennek megállítását intézkedjék.

Pető Sándor szükségesnek tartja a pénztárak reformját. A reformot azonban oly irányban kívánja, hogy a legteljesebb autonómia biztosítva legyen.

„BRISTOL”

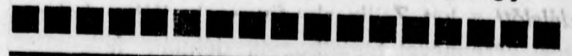
szálloda, kávéház és étterem
Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.
Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: *Ruzich György.*

ISCRA ENRICO
motorerőre berendezett famegmunkáló

műhelye értesíti a t. mérnök s építész urakat, hogy gyárának megnagyobbítása után állandóan raktáron tart több különféle komplett ajtót, ablakot s különböző kereteket.

Fiume, Via Acquadotto 8. szám.
Telefon 11-56.

Nagybani eladással való elfoglaltság miatt eladom központi fekvésű kőolaj és szeszeladással egybekötött fűszerüzletemet mérsékelt áron. Ajánlatok „Bevezetett” jelíggel a kiadóhivatalba kéretnek.

Haydin Imre beszél a postások fizetés-rendezéséről és a pénztári intézmény fontos-ságáról. Kéri a minisztert, hogy a munkások érdekeit ne tévessze szem elől s novelláris uton intézkedjék.

Lukács László pénzügyminiszter elismeri, hogy a törvényben egyes hibák vannak, melyeket kijavítani kell. Eziránt pedig novelláris uton fog intézkedni. A miniszter felszólalása után a szakaszt változatlanul elfogadják.

Giesswein Sándor kéri a minisztert, hogy a vasárnapi munkaszünetet terjessze ki a posta- és táviróosztályokra is, úgy mint az a külföldön van. Sűrgeti a fizetésrendezést. A protekciót elitéli.

Az elnök ezután szünetet rendel el.

Szünet után

Baththyány Tivadar gróf a telefondíjak leszállítását s a posta- és táviróalkalmazottak anyagi helyzetének javítását sűrgeti.

Haller Imre különféle panaszokat hoz fel a posta- és táviróintézmény ellen.

Sümege Vilmos a telefonmizériák megszüntetése iránti intézkedést kér. Az interuban díjak leszállítását követeli különösen a hírlapírók részére.

Heltai Ferenc előadó reflektál a vita során elhangzott ellenvetésekre. Védelmébe veszi a Máv. igazgatóságát. Kijelenti, hogy valamennyi szakmabeli tisztviselő anyagi helyzetének megjavításán fáradozik.

Az ülés ezzel véget ért.

Khuen és Tomasics a királynál.

BUDAPEST, máj. 18. **Khuen-Héderváry** gróf miniszterelnök és **Tomasics Miklós** horvát bán ma délelőtt automobilon Gödöllőre utaztak, ahol a király tizenkét óraker a miniszterelnököt, egy óraker pedig a bán kihallgatáson fogadta.

A békéscsabai vizsgálat.

BÉKÉSCSABA, máj. 18. A vizsgálat megállapította, hogy a két **Zsilinszky** fiu előre megfontolt szándékkal követte el a gyilkosságot. A csendőrség külön nyomoz az ügyben. Azt hiszik, hogy a Zsilinszky-fiuknak büntársaik vannak s ezért letartóztatások várhatók.

Ma délelőtt a vizsgálóbírónál jelentkezett **Staffner János** nyomdatulajdonos, Achim lapjának nyomdásza és kijelentette, hogy a Zsilinszky fiuk figyelmeztették, hogy ha Achim továbbra is folytatja támadásait apjuk ellen s diffamáló közleményeket tesz közzé róla, leszámolnak vele. Ez a tanuvallomás is az előre megfontolt szándékot látszik beigazolni.

A Zsilinszky-fiuk fogsága.

BÉKÉSGYULA, máj. 18. A törvényszék vádтанácsa ma Tömöry Lajos elnöklésével egész délelőtt a két Zsilinszky-fiu szabadlábra helyezési kérelmével foglalkozott, délután félkettőig azonban még nem hozott döntést.

Eskü Achim sirjánál.

BÉKÉSCSABA, máj. 18. Ma reggel óriási néptömeg a templomba vonult, ahonnan a gyászistentisztelet után a temetőbe mentek. Itt **Kulcsár Béla** szerkesztő mondott gyászbeszédet a frissen hantolt sir felett. Nem egy ember ölte meg vezérünket — mondotta beszédében — hanem az egész uriosztály. A beszéd után az összes jelen voltak, megesküdtek, hogy örökké hűek maradnak Achim András elveihöz. Egy ügyvéd imája után az óriási közönség teljes rendben elhagyta a temetőt.

Életunt törvényszéki bíró.

BUDAPEST, máj. 18. **Sebestyén Béla** temesvári törvényszéki bíró a Temesvári Bank milliós bukásánál egész vagyonát elvesztette. Azóta buskomor lett, úgy hogy rokonai egy

budapesti szanatoriumban helyezték el. Ma délelőtt a bíró revolvert rántott elő és agyonlőtte magát. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Halálos karpárba.

PÁRIS, máj. 18. Ma délelőtt **Cailleaux** volt francia pénzügyminiszter és **Laigleaux** hírlapíró rendkívül súlyos feltételi karpárba vittak. A felek kilencszer csaptak össze s mindketten eszméletlenül halálos sérülésekkel maradtak a küzdő téren.

Sikkasztó agitátor.

TEMESVÁR, máj. 18. A rendőrség le-tartóztatta **Kádár** Antalt, a délmagyarországi „Bauern-verein” alapítóját és elnökét sikkasztás és okirathamisítás miatt.

A keddi szerelmi dráma.

BUDAPEST, máj. 18. **Kovács János**, az Általános Kőszénbánya Társulat tisztviselője, a ki kedden a Nagymező-utca 28. számú házában menyasszonyát, özv. **Kovács Józsefnét** agyonlőtte s azután önmaga ellen fordította a fegyvert, ma délben a Rókus-kórházban meghalt.

Harmat Hedvig haldoklása.

BUDAPEST, máj. 18. **Harmat Hedvig**, a a Vigszínház kitűnő művésznőjének állapota annyira reménytelen, hogy az orvosok csak injekciókkal tudják rövid időre még életben tartani.

Öngyilkos molnár.

DUNAFÖLDVÁR, máj. 18. **Vörös Ignác** molnár revolverrel föbe lőtte magát s nyom-ban meghalt. Tettének oka idegbaj.

Az osztálysorsjáték mai huzása.

BUDAPEST, máj. 18. Az osztálysorsjáték mai huzásán 20.000 koronát a 768101 számú, 10.000 koronát pedig az 50.026 számú sors-jegy nyert.

A kolera.

SZMIRNA, május 18. Szmirnában az utóbbi öt napon kilenc koleraeset történt. A járványt egy sivatagról beköltözött vándor-család hurcolta be. Az európaik elhagyják a várost.

Az olasz király kitüntetése.

RÓMA, máj. 18. Az olasz király ünne-pélyesen fogadta tegnap a spanyol katonai bizottságot, amely **Alfonz király** okiratát hozta az olasz királynak. **Alfonz király Viktor Emánuelt** a Savoja spanyol ezred tiszteletbeli ezredésévé nevezte.

Robbanás az iskolában.

BOROSZLÓ, máj. 18. Ozeorban tegnap egy tanuló robbanószert hozott az iskolába. A robbanószert explodált és nyolc tanuló-t, köztük hármat súlyosan megsebesített.

Sándor trónörökös eljegyzése.

BELGRÁD, máj. 18. A trónörökös eljegyzésére vonatkozó összes híreszteléseket illeté-kes helyen megcáfolják.

Eltűnt hajópénztár.

PÁRIS, máj. 18. A „Matin” értesülése szerint a 256. számú torpedóhajóról eltűnt egy pénzsláda, amelyben negyedmillió frank és fontos okiratok voltak. Buvárok kutatják a tengerfenéket.

A marokkói lázadás.

MADRID, máj. 18. A kormány nagy erő-feszítéseket tesz, hogy megakadályozza a

sztrájkot, amelyet a munkásszervezetek a ma-rokkói hadjárat ellen tüntetésképpen készíte-nek elő. Az általános sztrájk még e héten ki fog törni. A sztrájkmozgalom határozottan po-litikai irányu és a lappangó kormányválságot nyílt kitörésre fogja bírni.

Felhőszakadás Ausztriában.

BRÜNN, máj. 18. Bojkovitz és Mechse-nitz községek felett jégesővel vegyes felhőszakadás vonult végig. Az árvíz az összes közuti hidakat elszakította és több gazdasági épületet elsodort. Mintegy hatvan ház a víz alá került, több ház magasan állott a víz. Számos szom-szédos községben is nagy károkat okozott az orkán.

PRÁGA, máj. 18. Passau és Kamenitz felett óriási felhőszakadás vonult el. Passau és Vobratein állomások között az ár elmosta a vasuti töltést. Hir szerint három ember a halálát lelte az árvízben.

A Zeppelin-légújó

katasztrófája.

DUSSZELDORF, máj. 18. A „Deutsch-land” légújót teljesen leszerelték. Zeppelin gróf tegnap a szerencsétlenség színhelyére ér-kezett. A motor és a motorház még felhasználható, a légújó többi része azonban egészen tönkrement.

Lezuhant aviatikus.

PÁRIS, máj. 18. Az Issy les Moulineaux-i versenyterén tegnap délután **Genty** aviatikus Vendomo egyfedelű repülőgéppel 25 méter magasságból lezuhant. Súlyos belső sérüléseket szenvedett.

Gyilkosság a tébolydában.

ARAD, máj. 18. A borosjenői tébolydá-ban megfojva találták **Halmas Tivadar** elme-beteget. A hatóság szigorú vizsgálatot indított.

A. 151/1911. sz. 3130/911. T. H. szhoz.

Hirdetmény.

Mindazok, kik a jövő, 1911/12. tanévre a fiumei m. kir. állami tengerészeti akadémiába, mint bejáró növendékek felvétetni óhajtanak, felhivatnak, hogy szabályszerűen kiállított folyamodványaikat legkésőbbben folyó évi június hó 15-ig a m. kir. állami tengerészeti Akadémia igazgatóságához benyujtsák.

A jelzett határidő letelte után beérkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni. Tudakozódásukra az igazgatóság ad felvilágosítást.

Fiume, 1911. évi május hó 12-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

Feltétlenül megbízható

nő három gyermek mellé

azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhi-vatalban.

akik az egészséges bőrápolásra sulyt fektetnek, különösen szeptől akar-nak szabadulni s finom, puha bőrt és fehér arcszint akarnak kapni vagy megőrizni csak

Hölgyek Bergmann & Co., Tetschen a. E. Steckenpferd liliumtejszappanával, (vesszőparipa védjegy)

mosakodnak. Drbja 80 fillérért kap-ható minden gyógyszerertárban, dro-gériában, illatszertüzletben stb.

A német trónörökös pár

Pétevárott.

PÉTERVÁR, máj. 18. Tegnap délután négy órakor gyönyörű napfényes időben a német trónörökös párt a cári család ünnepélyesen fogadta. Az üdvözlés nagyon szíves volt. A carszkojeszelői Sándor-palotáig a vendégeket lelkesen üdvözölték.

Az Adria kutatása.

TRIESZT, máj. 18. Tegnap délután öt órakor a „Najade“ csatahajó elindult ezidei második Adria-kutató útjára, mely három hétig fog eltartani.

A szerb királyfiak évjáradéka.

BELGRÁD, máj. 18. A szkupstina tegnap első olvasásban 86 szóval 31 elenében elfogadta a szerb királyfiak és hercegnők évjáradékáról szóló törvényjavaslatot.

Hadihajóink utja.

PÓLA, máj. 18. Távirati jelentés szerint a „Franz Josef“ csatahajó Itsukushinába, a „Taurus“ csatahajó pedig Sulinába érkezett.

A Szent István védjegyű Duplamaláta-sőr

fontos a tüdő- és gyomorban szenvedő betegeknek valamint álmatlanság ellen, különösen szoptató anyáknak s lábbadozó betegeknek

Üdítő!!! Tápláló!!!

Igyék naponta 1—2 üveggel!!!

Hires orvostanárok ajánlják!!!

Kapható: Frisstöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Vigyázzunk a védjegyre

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségeiben

rendel d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig.
Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírnévű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —

Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula

A tavaszi idenyre

megérkeztek már az összes ujdonságok női ruhaszövetekben, selyemárakban, diszsinorokban betétekben
[] stb. stb. []

Ezenkívül a következő alkalmi árakat nyújtjuk, a míg a készlet tart:

Ruhaszövetek, sávosak és karirozottak dupla szélesen 80 f.-től 1.20 Tiszta gyapjuszövetek minden divatszínben, méterje K. 2.—

Ruhavászon divatszínben méterje K. 1.—

Voil de laine, tiszta gyapju méterje 68 f.-től 1 K.-ig

Voil de coton garantált színek méterje K. —.50

Fekete satin alj volant-al darabja K. 3.50

Csipkefátyol, automobilra darabja K. 1.30

Himzett plüs asztalterítők darabja K. 11.—

Bon fames volant-al himzett tül darabja K. 7.55

Ágyelők, smyrna utánzat rojtokkal darabja K. 4.—

Női ingek, kézzel himezve darabja K. 3.—

Damaszt kávégarnitúra 6 szalvétával K. 3

Hosszu à jour harisnya párja K. 1.—

Keztyük utánzat bőrből párja K —.50

Nagy tétel fiu alsóruhákban 3 sorozat à 90 K. 1.— és 1.10

Voilbluz, legujabb alak darabja K. 3.50

Szövet- és perkalinminták bérmentve.

M. WEISS

áruháza

FIUME, Corso II
Trieste, Corso 9.

Szabott árak!

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
napilapja jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legerőteljesebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékeltek.

Előfizetési árai:

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy hóra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“
házhoz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz.

Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

TURINI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS 1911.
A S. A. L. V. E. vezetése és a kiállítás Végrehajtó Bizottságának ellenőrzése alatt álló
SZÁLLODÁK
Minden modern kényelem. Egyenesen szállóknak készült épületek.
Új berendezés. — Központi fűtés. — Villanyvilágítás. — Fürdők. — Autópark az állomáson.

Grand Hôtel Victoria - ELSŐRENDŰ -
VIA MARIA VITTORIA 33, a város központjában.
250 szoba. Szalon. 2 Lift. Étterem. Szobák fürdővel. Garage.

Grand Hôtel de l'Exposition ELSŐRENDŰ
VIA SALUZZO 34. Ót percre a közp. pályaudvartól és a kiállítástól.
150 szoba. Szalon. Lift. Étterem.

Hôtel Dora
CORSO S. MAURIZIO, a királyi palota kertjével szemben.
Turin legnagyobb szállója.
500 szoba. 20 Szalon. Lift. Fürdők. Étterem.

Hôtel Meublé des Nations
VIA MADANA CRISTINA 15. Központi fekvés, közel a kiállításhoz.
80 szoba és terem. Felvonó. Fürdők.

Hôtel Meublé Donizetti
VIA DONIZETTI, a VIA ORMEA sarkán, 5 percre a kiállítástól.
100 szoba. Szalonok.

Hôtel Valentino .. MÁSODRENDŰ
VIA ORMEA 38, a kiállítás bejárata mellett.
85 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Stupinigi
VIA S. SECONDO, a VIA FILANGERI sarkán, az állomás mellett.
50 szoba. Szalonok.

Hôtel Meublé Crimée
VIA MONCALIERI 61, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben,
a domb alján.
75 szoba. Szalonok. Garageok.

Hôtel Pension Eridano
VIA MONCALIERI 63, a PÓ jobb partján, a brazilai pavilonnal szemben,
a monumentális hid és a domboldal kertje mellett.
70 szoba. Szalonok. Étterem. Bar.

Hôtel Regina MÁSODRENDŰ
CORSO REGINA MARGHERITA, a CORSO FARINI sarkán. Remek kilátás a
dombokra és az alpesekre. Az Antonelliana múzeum és a Pó mellett.
500 szoba. — Nagy terem ünnepek és bankettek számára. — Lift.
Étterem.

Felvilágítások és szobamegrendelések végett következő címhez tessék fordulni:
Direction Générale des Hôtels de l'Exposition
Turin Via Arcivescovado 1 a. I. étage. Telefon 44-38. Sürgőnyelv: SALVE.

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméból a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

LA GRASTA TAMÁS
új divatáru üzlete.
Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúknak, szövött- és konfekció-árúknak.
Bluzok, alszoknyák, gyermek- és reformruhák, köntények, valamint férfi és női fehérneműk. Nyakkendők, esernyők és sábotok. Jutányos árak.

Szíves pártfogást kér
LA GRASTA TAMÁS

Proviziós utazó

keresi jobb házak képviselőit: Fűszer, kávé, rizs, tea, déligyümölcs stb. Szíves megkereséseket kér: Grünfelder J Szabadka Bercsényi utca 635. szám.

KIADÓTULAJDONOS; „A TENGEPRART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

„ADRIA” szálló és étterem

FIUME
ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJIC PALOTA)

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és villanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

Fővértetik

egy ügyes ügynök magánfelek meglátogatására fix fizetés és jutalék mellett. Cím a kiadóhivatalban.

Frescura Agost új üzlete

FIUME, Kossuth Lajos u. 3.

Öllők, zsebkések, beretvák, konyhakések nagy raktára.

Beretválógépek a leghíresebb gyárakból, köztük a szabadalmazott „MIWA” beretválókészülék, mely speciális konstrukciójánál fogva s a beretvaél kitűnő :: szerkezete folytán a legerősebb szakművésznél teljes garanciát nyújt. ::

Nagy cipőkészlet férfiak, nők és gyermekek részére.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„**ANGOL KIRÁLY**”-hoz cimzett ruháüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szöveteiből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvétetnek.

Varieté-Hôtel Susák.

Estétként varieté-előadások elsőrendű művészi erővel
Kezdete 9^{1/2} órakor. Beléptidj 1 korona.

Comfortable PARK HOTEL MILANO

Via Principe Umberto, szemben a Staz. Centraléval (közp. pályaudv.)

Teljesen újalakítva! A kertekre néző egészséges fekvéssel!

Modern kényelem!

Mérsékelt árak!

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém t. vevőimet a m. t. közönséget arról értesíteni, hogy cipőüzletemet a Via Leopardi 6. sz. (ex Corso prolungato) alá helyeztem, ahol saját készítményű arum a legolcsóbb áron kerülnek eladásra.

Megrendelések mértékre és javítások gyorsan és lelkiismeretes fontossággal eszközöltetnek.

Tisztelettel **Marijan R.**

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 41-89.

Két szépen bútorozott szoba,

tengeri kilátással, két ur, vagy család részére, esetleg konyhával is kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME